

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

je červen a celý svět se potýká s pandemií COVID-19. Fáze, s jakou tento fakt přijímala veřejnost, jsou si ve všech zemích podobné. Zpočátku zdánlivý klid, možná bagatelizování problému, rychle vystřídala panika a strach z nemoci přizívaný médii, ukazujícími rychle rostoucí počty nakažených a mrtvých. Poté přišla fáze smířování se s faktem, že COVID bude ovlivňovat náš život i v budoucnu. A nyní jsme ve fázi, kdy se život v zemi vrací do normálu.

Tento průběh jsme zaznamenali i v lékárnách. Přesto si myslím, že jsme obstáli – lékárníci, farmaceutičtí asistenti i ostatní pracovníci v lékárnách. Česká lékárnická komora jednala o dodávkách ochranných prostředků, připravovala materiály pro lékárníky i pacienty, z nichž se největšího ocenění formou plošného rozšíření dostalo Desateru pro pacienty. Šlo o běžné rady lidem, jakým způsobem se mají v době začínajícího pandemie chovat, čeho se vyvarovat. Desatero se šířilo v době největší krize mezi lidmi, institucemi a soukromými subjekty. Lze bez ostychu říct, že se jím v počátku krize řídila celá Česká republika. Odkaz na webové stránky Komory běžel několik týdnů ve smyčce na ČT24.

I v době největší krize zůstaly lékárny otevřené a lékárníci poskytovali rady pacientům, vysvětlovali, uklidňovali, vydávali léky. Zkrátka přistoupili k problému jako zdravotníci profesionálové. Lékárny se adaptovaly na vzniklou situaci velice rychle organizačně, personálně (včetně výpomoci studentů farmaceutických fakult) a také technicky za zvýšeného hygienického

a sanitčního režimu. V lékárnách byly instalovány plexisklové bariéry oddělující personál od pacientů, zavedl se řízený vstup pacientů do lékárny, provozovatelé lékáren nakupovali ochranné pomůcky pro zaměstnance a zaváděla se mnohá další opatření. Bylo to těžké období, během něhož jsme zažívali obrovský tlak pacientů, žádajících nejen běžné léky, ale především informace o situaci, ochranné pomůcky, dezinfekci. Tu jsme připravovali po večerech, po zavírací době, pokud se nám podařilo sehnat suroviny a obalový materiál. Ve větších lékárnách se personál rozdělil na dvě směny, aby byl zajištěn provoz. To platí především pro nemocniční lékárny, které zajišťují léky pro jednotlivá oddělení nemocnic. Všechna tato opatření generovala zvýšené náklady na provoz lékáren (přímé náklady i mzdové náklady). Lékárny poskytovaly občanům, jednotlivým ordinacím, oddělením nemocnic, domovům pečujícím o seniory léky a zdravotnický materiál, ale současně vyráběly lékárenskou dezinfekci pro potřeby pacientů i ordinací.

Z počátku krize byl velkým problémem nedostatek ochranných pomůcek pro pracovníky lékáren. V první fázi byly lékárny zásobovány cestou krajských samospráv. Tento způsob rozdělování v některých krajích fungoval naprosto skvěle. Byly ovšem kraje, kde byli lékárníci odsunuti na druhou kolej. Proto využila Česká lékárnická komora nabídky Ministerstva zdravotnictví a pro pracovníky všech lékáren v ČR zajistila pravidelné dodávky respirátorů, roušek a rukavic. Ukázalo se, jak je důležité, že existuje fungující samosprávná organizace lékárníků, neboť díky ní jsme tuto organizačně složitou akci společně zvládli. Pomůcky byly do polo-

viny května distribuovány v jedno- až dvoutýdenních cyklech. Celkem se díky úsilí nás všech podařilo rozvézt 676 700 respirátorů, 680 100 ústenek a 274 000 rukavic. Poděkování patří krajským a okresním koordinátorům z řad lékárníků, distribučním firmám (ViaPharmě zejména za distribuci OOP dodaných MZD až k našim krajským koordinátorům a na některá OSL a Pharmos za distribuci na OSL ve Středočeském kraji) a všem, díky nimž se podařilo vyjít z vyjádřené situace zvládnout.

V průběhu pandemie se projevilo, jak je důležité, že lékárny jsou i v menších obcích. V době, kdy nefungovala veřejná hromadná doprava a lidé byli nabádáni, aby co nejméně cestovali a vycházeli ze svých domovů. Lékárny zásadně přispěly k udržení celého zdravotnictví v nepřetržitém chodu, a to za značného pracovního vypětí a stresu, především v době největší krize.

Rád bych závěrem zdůraznil, že ačkoliv se o lékárnících možná tolik nemluvalo v médiích, v době krize COVID-19 se o pacienty postarali. Každá doba má své vítěze i své poražené. Lékárníci patří mezi morální vítěze této pandemie. Za to patří pracovníkům lékáren dík, a to je také důvodem, proč si zaslouží kompenzaci (odměnu) za to, jak v době krize obstáli. O kompenzacích se v průběhu června rozhoduje v Poslanecké Sněmovně i na Ministerstvu zdravotnictví. V době, kdy čtete tento článek, je již rozhodnuto. Věřím, že tyto instituce práci lékárníků náležitě ocenily.

PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.
Viceprezident České lékárnické komory

TIRÁŽ

Praktické lékárenství

Ročník 16, 2020, číslo 2

Předseda redakční rady:

PharmDr. Pavel Grodza

Redakční rada: PharmDr. Jan Babica, Ph.D., prof. PharmDr. Martin Doležal, Ph.D., PharmDr. Přemysl Černý, PharmDr. Martina Lisá, Ph.D., MBA, doc. PharmDr. Josef Malý, Ph.D., Mgr. Jana Martinášková, Ph.D., PharmDr. Petra Matoušková, Ph.D., doc. MUDr. Jiří Nečas, CSc., prof. PharmDr. Miloslava Rabišková, CSc., PharmDr. Zbyněk Sklenář, Ph.D., MBA, prof. MUDr. Pavel Trávník, DrSc., doc. PharmDr. Lenka Tůmová, CSc., PharmDr. Marie Zajíčková

Poradní sbor: prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc., RNDr. Jana Kotlářová, Ph.D., prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., prof. RNDr. Dr. h. c. Jaroslav Květina, DrSc., RNDr. Věra Myslivcová, doc. RNDr. Jiří Portych, CSc., prof. RNDr. Eva Kvasničková, CSc., doc. RNDr. Josef Kolář, CSc.

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazecská 297/51, 779 00 Olomouc
IČ: 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazecská 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407

Redaktorka:

Mgr. Kateřina Dostálová, dostalova@solen.cz,
tel.: 725 003 510

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN, Kristýna Javůrková, javurkova@solen.cz

Obchodní oddělení:

Ing. Martina Osecká, osecka@solen.cz
Charlese de Gaulle 3, 160 00 Praha 6, tel.: 724 984 450

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 4 čísla na rok 2020 je 560 Kč.
Časopis můžete objednat na www.solen.cz,
e-mailem: předplatne@solen.cz,
telefonem: 585 204 335

Registrace MK ČR pod číslem E 15880.

ISSN 1801-2434 (print)

ISSN 1803-5329 (online)

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Československá
a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných
periodik vydávaných v ČR.

Citační zkratka: Prakt. lékáren.

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje
a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.

Reprodukce obsahu je povolena pouze
s přímým souhlasem redakce.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit
či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu
není právní nárok.